

1e halfjaarrapportage 2021

Rijswijk

LEESWIJZER	3
1. VOORJAARSNOTA 2021	4
PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE	5
PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	6
PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER	8
PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN	9
PROGRAMMA ONDERWIJS	10
PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	11
PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN	13
PROGRAMMA WONEN EN LEVEN	16
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	19
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	20
PARAGRAAF FINANCIERING	21
ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN 2021	24
RISICOPARAGRAAF	25
2. FINANCIËLE EFFECTEN CORONA	26
3. KADERNOTA 2022	31
FINANCIEEL OVERZICHT	38

LEESWIJZER

Het college van de gemeente Rijswijk biedt u deze eerste halfjaarrapportage 2021 aan. Deze rapportage bestaat uit:

- De voorjaarsnota 2021;
- een update van de financiële gevolgen van de Coronacrisis;
- de kadernota 2022.

De voorjaarsnota is bedoeld als een informatie- en beslisdocument van het college aan de raad, met inhoudelijke informatie over:

- de structurele doorwerking voor 2021 van de jaarrekening 2020;
- beleidsmatige en financiële ontwikkelingen van het lopende jaar 2021;
- andere relevante informatie voor 2021 met eventueel een doorkijk naar latere jaren.

Voorjaarsnota

De opbouw van de voorjaarsnota is als volgt:

- programma's;
- algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien;
- paragrafen;
- overzicht algemene technische verschuivingen.

Het overzicht met algemene technische verschuivingen bevat een overzicht van budgetten die als gevolg van vertraging van werkzaamheden binnen dit beleidsproduct zijn vertraagd. Om deze werkzaamheden alsnog te kunnen verrichten, wordt voorgesteld om voor 2021 extra middelen ter beschikking te stellen voor het betreffende beleidsproduct.

Financiële consequenties voorjaarsnota

De financiële consequenties van de voorjaarsnota zijn opgenomen in deel 1 van deze rapportage. Ze zijn als volgt opgebouwd (V=voordeel, N=nadeel):

<i>Beginstand vóór de voorjaarsnota</i> (begroting 2021 na begrotingswijzigingen)	V	664.000		
			V	664.000
<i>Voorjaarsnota 2021:</i>				
Programmatotaal ontwikkelingen	N	4.531.000		
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	N	8.000		
Bedrijfsvoering	V	1.280.000		
Financiering	N	150.000		
Mutaties reserves*		*		
			N	3.409.000
<i>Totaal inclusief de voorjaarsnota</i>			N	2.745.000

* Er worden geen bedragen uit de reserves onttrokken.

De actualisatie van het financieel beeld leidt voor 2021 tot een negatief beeld voor 2021 van € 2.745.000.

1. VOORJAARSNOTA 2021

PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie 0060

Raadsbijeenkomsten (endogeen/incidenteel)

In het Presidium van 12 april 2021 is besloten om te starten met het live uitzenden van openbare raadsbijeenkomsten op de lokale televisie. Dit betreft een pilot voor de huidige raadsperiode. Na deze raadsperiode stopt de pilot en wordt deze geëvalueerd. Voor 2021 is sprake van extra kosten. Daarnaast is er door een toename van het aantal openbare raadsbijeenkomsten en een langere vergaderduur nemen de kosten voor uitzending (op de gemeentelijke website) en ondertiteling toe.

Accountantscontrole (exogeen/structureel)

In verband met de aanbesteding van de accountantscontrole zijn de kosten structureel gestegen met € 35.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
	<i>Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie 0060</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Raadsbijeenkomsten	-25.000				
Accountantscontrole	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000

PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Openbare orde en veiligheid 1100

Activiteiten Burgerparticipatie (endogeen/structureel)

De activiteiten burgerparticipatie bevatten Burgernet en het faciliteren van de Buurtpreventieteams van Rijswijk. Hoewel het geraamd budget in 2019 incidenteel is opgehoogd, is de structurele raming van € 6.060,- al meerdere jaren niet toereikend.

In augustus 2010 had het College besloten om deel te nemen aan Burgernet en is een convenant met de politie aangegaan. De financiële verplichting die hieruit voortvloeit voor de gemeente bedraagt op jaarbasis € 5.750,-.

Daarnaast vallen ook de kosten van burgerparticipatieproject Buurtpreventie in deze kostenraming, maar is het overgebleven budget hiervoor structureel ontoereikend gebleken. (kosten 2020 : € 12.700,-)

Jaarlijks is ca. € 10.000,- extra nodig geweest ten behoeve van de werving, het faciliteren en verdere ontwikkeling van de, waarbij een (eenmalig) EHBO-training of cursus zeer gewenst blijkt. Structurele verhoging van € 10.000,-.

Ondermijning

Sinds 2017 leidt de gemeente de gecoördineerde inzet op de bestrijding van ondermijning in Rijswijk met de veiligheidspartners.. Doel van deze inzet is een gecoördineerde inzet op de bestrijding van ondermijning. Daarbij heeft in eerste instantie de nadruk gelegen op de aanpak van de Plaspoelpolder met als missie het tegengaan van een onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat in Rijswijk. Dit leverde onder andere de pilot Vergunningaanvraag Automotive op, dat deels gefinancierd werd uit het ondermijningsfonds.

Het is nu tijd om door te pakken. In de bestuurlijke weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) wordt aanbevolen om preventief, informatie gestuurd en projectmatig te werken aan de aanpak van ondermijning en deze werkwijze te borgen in de organisatie. In het districtsoverleg wordt tussen gemeenten afgestemd op het gebied van maatregelen, om zo het 'waterbedeffect' te voorkomen.

Borgen en uitbreiden

De volgende stappen in de bestrijding van ondermijning in Rijswijk zijn a) de aanpak van ondermijning borgen, b) het werkgebied uitbreiden naar heel Rijswijk en c) ook de andere criminogene branches aanpakken. Aanbevelingen van het RIEC over deze stappen worden overgenomen. Hierbij blijft de gemeente regie houden met de veiligheidspartners (RIEC, Haags Economisch Interventieteam, driehoek, district, veiligheidsregio) op de bestrijding van ondermijning.

Verbeteren en borgen van de inrichting van de BIBOB processen

Op dit moment wordt BIBOB met name toegepast op drank- en horecaverGUNningen, de exploitatievergunningen voor de horeca en de vergunningplicht voor de automotive. Andere teams krijgen ook te maken met de Wet BIBOB, zoals vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen en subsidies. Rijswijk benut echter nog niet de volledige reikwijdte van de wet BIBOB in het beleid en de uitvoering. De algehele coördinatie op BIBOB wordt gemist en daarmee is Rijswijk de enige in de regio. Het gemis van een BIBOB-coördinator is ook naar voren gekomen in de bestuurlijke weerbaarheidsscan en we hebben het advies vanuit het RIEC (werkgroep afstemming) hier op in te zetten. Een BIBOB-coördinator krijgt tevens tot taak te waken over (uitwisseling van de) de privacygevoelige informatie van het team in relatie tot de interne en externe partners.

Inzetten en voortzetten

Voor het tegengaan van een onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat in Rijswijk is het, vanuit verschillende bronnen en op aanraden van de ketenpartners in de bestrijding van ondermijning, noodzakelijk gebleken de Plaspoelpolder door te lichten op ondermijnende activiteiten en dan met name het witwassen van geld.

Het gaat hierbij om een doorlichting van 8000+ bedrijven (waaronder de postbusfirma's) door middel van data vergaring en data analyse, waarbij de bedrijven ook financiële en fiscale aandacht krijgen. Dit is een omvangrijke incidentele operatie in het kader van de aanpak van ondermijning en kan

Rijswijk niet alleen. Formatie en expertise voor deze aanpak zijn niet in de gemeentelijke organisatie aanwezig en zullen ingehuurd moeten worden.

Bovenstaande wordt richting de begroting 2022 nader uitgewerkt.

Bijdrage Functioneel Leeftijdsontslag (exogeen/structureel)

In IB 21 023 is de raad geïnformeerd over het feit dat er voor het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) in 2021 versneld moet worden gespaard. De financiële consequenties van deze Raadsinformatiebrief worden in deze rapportage verwerkt.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>		<i>Structureel</i>		
	<i>Openbare orde en veiligheid 1100</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Activiteiten burgerparticipatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Ondermijning	pm	pm	pm	pm	pm
Functioneel Leeftijdsontslag	-650.000	98.000	150.000	215.000	256.000

PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Wegen, straten en pleinen 2100

Vorstschade Wegen (exogeen/incidenteel)

Er is een aanzienlijke hoeveelheid asfaltschade ontstaan naar aanleiding van de hevige sneeuwval en vorst in de beginperiode van maart. Kleine schades zijn door vorst groter geworden en op andere plekken zijn veel lichte schades ontstaan. Op sommige plekken leidde dit tot onveilige situaties waardoor op korte termijn – en op een flink aantal locaties - kleinschalig maar noodzakelijk asfaltonderhoud uitgevoerd moest worden. Het totaalbedrag voor deze noodreparaties bedraagt €95.000 en is niet begroot.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Wegen, straten en pleinen 2100</i>	<i>Structureel</i>			
	2021	2022	2023	2024	2025
Vorstschade Wegen	-95.000				

PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN

Realisatie beleidsproducten

Er zijn geen meldingen voor dit programma.

PROGRAMMA ONDERWIJS

Technische mutaties

In het onderstaande overzicht zijn technische mutaties tussen het programma Onderwijs en het Programma Sociaal Domein weergegeven. Dit betreffen budgettair neutrale mutaties. Daarnaast wijzigt er beleidsinhoudelijk niets. Op grond van de BBV moet de raad verschuivingen tussen programma's accorderen. Om die reden zijn ze opgenomen in deze rapportage.

Van programma Sociaal Domein naar Programma Onderwijs					
	2021	2022	2023	2024	2025
Schoolmaatschappelijk Werk Programma Sociaal Domein	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Schoolmaatschappelijk Werk Programma Onderwijs	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
Kinderopvang o.b.v. sociaal medische indicatie Programma Sociaal Domein	127.000	127.000	127.000	127.000	127.000
Kinderopvang o.b.v. sociaal medische indicatie Programma Onderwijs	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000

Van programma Onderwijs naar Programma Sociaal Domein					
	2021	2022	2023	2024	2025
De Ontdekkers Programma Onderwijs	67.000	67.000	67.000	67.000	67.000
De Ontdekkers Programma Sociaal Onderwijs	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000
Brede Regeling combinatiefunctie Programma Onderwijs	405.000	405.000	405.000	405.000	405.000
Brede Regeling combinatiefunctie Programma Sociaal Domein	-405.000	-405.000	-405.000	-405.000	-405.000

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Huisvesting scholen 4010

Tijdelijke huisvesting Parkrijk (endogeen/structureel)

De energiekosten voor de tijdelijke huisvesting Parkrijk worden bij de gebruikers door middel van voorschotten in rekening gebracht. Zowel de lasten als de opbrengsten zijn niet geraamd in de primitieve begroting.

Voormalige Snijderschool (endogeen/incidenteel)

De voormalige Snijdersschool wordt tijdelijk antikraak bewoond. Dit brengt kosten en baten met zich mee. De baten en lasten zijn niet geraamd in de begroting 2021 en verder.

Storting voorziening MJOP Welzijnsaccommodaties (endogeen/incidenteel)

In verband met de voortgang van de onderwijshuisvesting in RijswijkBuiten/Sion een eenmalige storting te doen van € 175.000 in de MJOP Welzijnsaccommodaties. IKC Buitenrijk gaat per 1 augustus 2021 weer gebruik maken van de noodlokalen aan de Van Rijnweg. Voordat de school deze noodlokalen in gebruik kan nemen moeten een aantal noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd, zoals schilderwerk, reparatie van de screens, het vervangen van de verlichting door Led, het vervangen van een keukenblokje en het aanbrengen van ventilatievoorzieningen zodat het gebouw nog voor 10 jaar gebruikt kan worden voor het onderwijs.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel						
	Huisvesting scholen 4010			2021	2022	2023	2024	2025
Tijdelijke huisvesting Parkrijk	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Tijdelijke huisvesting Parkrijk	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Voormalige Snijderschool	-33.000							
Voormalige Snijderschool	4.000							
Storting voorziening MJOP Welzijnsaccommodaties	-175.000							

PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Maatschappelijk vastgoed

De gemeente is eigenaar van niet maatschappelijk vastgoed, het betreft woningen, kinderboerderijen, volkstuincomplexen en speeltuinverenigingen, maar ook het station aan het Eisenhowerplein en de kerktoren aan de Herenstraat vallen in deze categorie. Voor deze objecten – circa 30 stuks is – geen actueel meerjarenonderhoudsplanning (mjop). Hierdoor zijn we geconfronteerd met de volgende onverwachte kosten.

1. De sanitaire ruimtes in het volkstuinencomplex Eikelenburg zijn in zeer slechte staat. De ruimtes dienen opnieuw opgebouwd te worden. De kosten bedragen €23.500
2. Uit een inspectie van monumentenzorg – naar aanleiding van blikseminslag – is een achterstand geconstateerd in het onderhoud van de kerktoren aan de Herenstraat. De niet verzekerde kosten bedragen €90.000
3. Het huidige gebouw van de speeltuinvereniging Rozenstraat is in slechte staat van onderhoud en dient vervangen te worden. Door Welzijn Rijswijk wordt er een fondsenwerving gestart. Het bedrag van de fondsenwerving zal niet kostend dekkend zijn. De bijdrage die nodig is bedraagt €35.000 (omdat dit een investering betreft is hiervoor een formulier nieuwe investering aangemaakt)
4. Om weer grip te krijgen op het onderhoud en de toekomstige kosten maken we dit jaar een mjop.

De genoemde onverwachte kosten vallen in verschillende programma's in de begroting en worden om die reden dan ook verantwoord onder de betreffende programma's.

Invulling subsidie taakstelling (endogeen/structureel)

In de raadsvergadering van 30 maart is besloten om niet in te stemmen met de voorgestelde invulling van de taakstelling. De onbenutte budgettaire ruimte (categorie 1 t/m 3) wordt ten gunste van het financieel beeld gebracht.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel				
	Subsidie taakstelling	2021	2022	2023	2024	2025
Invulling subsidie taakstelling (raad 30 maart)			-579.000	-579.000	-579.000	-579.000
Categorie 1 t/m 3 subsidies			314.000	314.000	314.000	314.000

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Cultureel Erfgoed 5410

Kerktoren Herenstraat (endogeen/incidenteel)

Uit een inspectie van monumentenzorg – naar aanleiding van blikseminslag – is een achterstand geconstateerd in het onderhoud van de kerktoren aan de Herenstraat. De niet verzekerde kosten bedragen €90.000.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel				
	Kunst en cultuur 5410	2021	2022	2023	2024	2025
Kerktoren Herenstraat		-90.000				

Beleidsproduct: Speeltuinwerk 5800

Speeltuinwerk (Endogeen, structureel)

Om weer grip te krijgen op het onderhoud en de toekomstige kosten maken we dit jaar een meerjaren onderhoudsplan. De kosten om dit plan te maken worden geraamd op € 30.000

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Speeltuinwerk 5800</i>	<i>Structureel</i>			
	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten MJOP Speeltuinen	-30.000				

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

De nieuwe Wet Inburgering gaat naar verwachting in op 1 januari 2022. Het jaar 2021 staat dus nog in het teken van de inkoop en de voorbereiding. De acties die in begroting 2021-2024 worden genoemd zijn nog steeds correct, maar schuiven op in de tijd.

Middels deze rapportage zal de ontwikkeling van de algemene middelen op basis van de circulaire van het gemeentefonds worden verwerkt in de begroting van het Sociaal Domein.

De gevolgen van de Algemene Uitkering op het programma Sociaal Domein wordt meegenomen in de Raadsinformatiebrief over de Meicirculaire en de woningbouwprognose.

Technische mutaties

In het onderstaande overzicht zijn technische mutaties tussen het programma Onderwijs en het Programma Sociaal Domein weergegeven. Dit betreffen budgettair neutrale mutaties. Daarnaast wijzigt er beleidsinhoudelijk niets. Op grond van de BBV moet de raad verschuivingen tussen programma's accorderen. Om die reden zijn ze opgenomen in deze rapportage.

Van programma Sociaal Domein naar Programma Onderwijs					
Schoolmaatschappelijk Werk Programma Sociaal Domein	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Schoolmaatschappelijk Werk Programma Onderwijs	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
Kinderopvang o.b.v. sociaal medische indicatie Programma Sociaal Domein	127.000	127.000	127.000	127.000	127.000
Kinderopvang o.b.v. sociaal medische indicatie Programma Onderwijs	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000

Van programma Onderwijs naar Programma Sociaal Domein					
De Ontdekkers Programma Onderwijs	67.000	67.000	67.000	67.000	67.000
De Ontdekkers Programma Sociaal Onderwijs	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000
Brede Regeling combinatiefunctie Programma Onderwijs	405.000	405.000	405.000	405.000	405.000
Brede Regeling combinatiefunctie Programma Sociaal Domein	-405.000	-405.000	-405.000	-405.000	-405.000

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Inkomen 6100

Inkomen (exogeen, structureel)

Aangezien het resultaat op het product Inkomen in verband met de vele onzekerheden niet lopende het jaar al als voor- of nadeel wordt geraamd, zal er op basis van deze rapportage alleen een budgettair neutrale wijziging worden doorgevoerd waarmee zal worden aangesloten op de meest recente budgetindicatie van het Rijk.

Gezien de huidige ontwikkeling van de uitgaven aan uitkeringen en de meest recente budgetindicatie van het Rijk mag verwacht worden dat er in het jaar 2021 geen sprake van een tekort zal zijn. Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2021 zal een nieuwe verwachting worden opgenomen op basis van de gegevens zoals die op dat moment bekend zijn.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel		Structureel		
	Inkomen 6100		2022	2023	2024
Inkomen	244.000	244.000	244.000	244.000	244.000
Inkomen	-244.000	-244.000	-244.000	-244.000	-244.000

Beleidsproduct: Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140

Minimabeleid (endogeen, structureel)

Omdat het beleid met betrekking tot de kinderopvang op basis van sociaal medische indicaties een verantwoording is van de opgave Jeugd, Onderwijs en Brede Scholen en onderdeel uitmaakt van het programma Onderwijs zal met deze rapportage het bijbehorende budget van € 127.080 worden overgeheveld vanuit het programma Sociaal Domein naar het programma Onderwijs.

Door een stijging van de kosten van de Stichting Kredietbank Nederland is er een structureel nadeel van € 11.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten kredietbank Nederland	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000

Beleidsproduct: Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700

De schommelende prognoses in de domeinen Jeugd en Wmo veroorzaken dat we regelmatig bijstellingen doen op de begroting. In het Actieplan Jeugd en Wmo is in één van de maatregelen opgenomen dat we rust in de begroting willen creëren, door tijdig bij- en af te ramen. Dit uitgangspunt betekent voor de huidige bijstellingen dat we aansluiten bij het financiële resultaat uit 2020.

In 2020 is er vanwege de tekorten op Jeugd en Wmo een risico opgenomen in de risicoparagraaf zodat een tekort op de beleidsterreinen Jeugd en Wmo opgevangen kan worden uit de algemene reserve.

Er is een actieplan opgesteld om dit bedrag maximaal naar beneden bij te stellen in 2021. Hierin zijn een scala aan regionale en lokale maatregelen opgestart om een maximaal effect te bereiken.

De lastenontwikkeling is op basis van de jaarrekening 2020 zodanig dat bij gelijkblijvende kosten op de beleidsterreinen Jeugd en Wmo in 2021 een tekort ontstaat. Het is niet reëel om de ombuiging van deze ontwikkeling op korte termijn te realiseren. Dit heeft verschillende oorzaken:

1. het tekortschietende rijksbudget (blijkens het AEF-rapport) en de toezegging van het Rijk om voor deze constatering in de nieuwe kabinetsformatie een oplossing te bieden;
2. het aangekondigde uitstel van de herijking van het gemeentefonds;
3. de looptijd van de maatregelen uit het actieplan om het financiële effect te bepalen; en
4. de te maken keuzes uit het traject transparant begroten.

In verband met bovenstaande is het reëel om de budgetten in deze rapportage aan te laten sluiten bij de realisatie van 2020 en pas als er meer bekend is over de ontwikkelingen op bovengenoemde oorzaken dit in de 2e halfjaarrapportage te verwerken.

Al met al zal er in deze rapportage sprake zijn van een negatieve bijstelling in de begroting van €4.585.000. Dit is inclusief de reeds gerealiseerde structurele besparing op de toegangsorganisaties in het sociaal domein van €900.000.

Hiernaast hevelen we budget over van het programma sociaal domein naar het programma Onderwijs voor de uitvoering van het schoolmaatschappelijk werk. In het schoolmaatschappelijk werk worden zowel onderwijs- als jeugdtaken uitgevoerd. Voor het jeugddeel draagt het sociaal domein daarom structureel bij aan de uitvoering van dit beleidsterrein. Op de totale begroting van Rijswijk is dit een budget neutrale overheveling.

Het Rijk heeft recent toegezegd incidenteel 600 miljoen uit te keren voor knelpunten in de jeugdzorg. Gelet op het financieel beeld wordt voorgesteld deze toezegging nu ook in de cijfers te verwerken. Rijswijk mag rekening houden met een incidentele opbrengst van € 2.000.000. Ook worden de maatregelen uit het Actieplan verwerkt in de begroting. Naast deze bijstellingen worden de

toegezegde HUGO gelden voor 2022 verwerkt. Verwacht wordt dat de HUGO gelden structureel worden gemaakt door het Rijk.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Jeugd en WMO	-4.549.000	-4.549.000	-4.549.000	-4.549.000	-4.549.000
Compensatie Rijk Jeugdzorg	2.000.000				
HUGO Gelden		1.048.000	1.048.000	1.048.000	1.048.000
Maatregelen actieplan		250.000	500.000	750.000	750.000

PROGRAMMA WONEN EN LEVEN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Wegen, straten en pleinen 2100

Kabels en Leidingen (endogeen/structureel)

De ingrepen in de ondergrondse infrastructuur die de Telecomsector en de Nutsbedrijven uitvoeren nemen steeds meer toe en de verwachting is dat dit de komende jaren doorzet. Bijvoorbeeld aanleg glasvezelnetwerk en vervanging van water, stroom-- en gasleidingen. Het team Onderhoud Ruimtelijk Domein ziet vervolgens toe op de uitvoering van de werkzaamheden en stelt de afrekening voor de degeneratievergoedingen op. Deze vergoedingen zijn bedoeld om de kosten van eventuele nazakking van het aangelegde straatwerk te verhelpen en andere kosten bv het toezicht te dekken. Om het toezicht de komende jaren op adequate wijze uit te voeren is uitbreiding van de formatie met 1 fte in de functie van Beheerder Kabels en Leidingen uit te breiden. Deze begrotingswijziging is budgettair neutraal.

Onderhoud gras (endogeen/structureel)

De raming voor het maaien rondom obstakels is niet in de begroting opgenomen. Vanwege het feit dat dit onvermijdelijke werkzaamheden zijn, wordt deze raming in deze rapportage opgenomen.

Sanering en herstelwerkzaamheden Elsenburgerbos (exogeen/incidenteel)

Het ODH heeft een controle uitgevoerd in het Elsenburgerbos. Tijdens deze controle is stortmateriaal waargenomen (het betreft een voormalige puin- en vuilstortplaats) en is er nader milieukundig onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat de gemeente niet voldoet aan de bodemkwaliteit en daarmee niet voldoet aan art 10.1 wet milieubeheer en art 13 van de wet bodembescherming. Om inzichtelijk te maken welke werkzaamheden noodzakelijk zijn en de verdere voorbereiding op te pakken wordt een bedrag van €55.000 gevraagd. Bestaande uit reeds gedaan milieukundig onderzoek ad €30.000 en €25.000 voor het opstellen van een bestek. We verwachten een behoorlijk krediet nodig te hebben van tenminste €200.000 voor de herstelwerkzaamheden in het bos. Inzicht in de totale kosten verwachten we na de zomer, uitvoering van de werkzaamheden vinden plaats in de winterperiode 2021.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Wegen, straten en pleinen 2100</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Kabels en Leidingen	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000	-66.000
Opbrengst Kabels en Leidingen	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000
Onderhoud Gras	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Sanering en herstelwerkzaamheden Elsenburgerbos	-200.000				

Beleidsproduct Verkeer 2110

Laadpalen (endogeen/structureel)

Jaarlijks zijn er energiekosten en besteden we onderhoud aan de laadpalen. Hiervoor moet een budget geraamd worden van € 40.000. Hier tegenover staat een vergoeding voor energie en laadtransacties voor een bedrag van €40.000. Het betreft een neutrale begrotingswijziging.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Openbaar vervoer 2110</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Laadpalen	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Laadpalen	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000

Beleidsproduct Afvalverwijdering en –verwerking 7210

Avalex (exogeen, structureel)

De bijdrage aan Avalex is toegenomen als gevolg van hogere verwerkingskosten van (rest)afval en lagere opbrengsten van grondstoffen zoals papier en textiel. Om deze extra lasten te compenseren, wordt een stelpost opgenomen om via beleidsmatige ingrepen de lasten voor Avalex te verlagen. Hierbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan het verminderen van restafval en het verbeteren van na scheiding.

Handhaving reinigingsinspectie (endogeen/structureel)

De baten van spoedeisende bestuursdwang zijn niet geraamd. Op basis van het eerste kwartaal ramen we voor 2021 € 50.000,- (heel 2020 € 30.000,-). Minus de extra kosten van juridische ondersteuning ad. € 10.000,- resulteert dat in een positief resultaat van € 40.000,-.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel		Structureel		
	Afvalverwijdering en –verwerking 7210				
	2021	2022	2023	2024	2025
Avalex	-330.000	-337.000	-369.000	-360.000	-339.000
Verminderen restafval en betere nascheiding		337.000	369.000	360.000	339.000
Handhaving reinigingsinspectie	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000

Beleidsproduct: Ruimtelijke ordening 8100

Bestemmingsplannen (endogeen/incidenteel)

Op de projecten In de Bogaard en Omgeving, Havenkwartier en Overige zijn bijdragen in de plankosten ontvangen van diverse ontwikkelaars die worden ingezet voor inhuur van professionals en gemaakte kosten. Het gaat in totaal om een bedrag van € 128.750,- dat toegevoegd dient te worden aan dit beleidsproduct.

Betaling van plankosten van herontwikkeling De Terp (€ 208.750,-) is in één fase geschied. In begroting was rekening gehouden met twee fases (waarvan fase 1 à € 120.000,- in 2021 en het restant in 2022). Het gaat dus om een vooruit ontvangen bijdrage.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel		Structureel		
	Ruimtelijke Ordening 8100				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bestemmingsplannen	--344.000				
Bestemmingsplannen	344.000				

Beleidsproduct: Volkshuisvesting 8220

Implementatie Omgevingswet (endogeen/incidenteel)

Bij het opstellen van deze 1e halfjaarrapportage is de invoeringsdatum voor de Omgevingswet nog altijd 1 januari 2022. Afgewacht moet worden of de opstelling van de 1e Kamer of de kabinetsformatie hier verandering in gaat brengen.

Ook de invoeringskosten zijn onderwerp van gesprek. De oorspronkelijke afspraak is dat gemeenten zelf deze kosten dragen, maar dit is door de VNG ter discussie gesteld. We moeten afwachten of en zo ja in welke omvang gemeenten alsnog zullen worden gecompenseerd voor de invoeringskosten.

Eerder dit jaar hebben we u via een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stappen die in 2021 voor de invoering van de Omgevingswet nog moeten worden gezet. Daarbij is gewezen op mogelijke budgettaire consequenties.

Voor de werkzaamheden voor de invoering van de Omgevingswet wordt grotendeels een beroep gedaan op medewerkers die zich ook bezig houden met andere collegeprioriteiten, zoals de ontwikkeling van In de Bogaard en omgeving, Havengebied, Kesslerpark en veel andere

planontwikkelingsactiviteiten en vergunningstrajecten. Doorgang van die activiteiten vraagt om de inzet van tijdelijke extra capaciteit om ook de Omgevingswet verantwoord in te voeren. We denken voor de inhuur van extra capaciteit een incidenteel bedrag van €270.000 nodig te hebben.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Volkshuisvesting 8220</i>	<i>Structureel</i>			
	2021	2022	2023	2024	2025
Implementatie Omgevingswet	-270.000				

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Beleidsproduct: Algemene dekkingsmiddelen 9500

Volkstuinencomplex Eikelenburg (endogeen/incidenteel)

De sanitaire ruimtes in het volkstuinencomplex Eikelenburg zijn in zeer slechte staat. De ruimtes dienen opnieuw opgebouwd te worden. De kosten bedragen €24.000

Ontwikkeling Gemeentefonds

Uitstel nieuw verdeelstelsel

Het nieuwe verdeelstelsel wordt aan het nieuwe kabinet overgelaten. De invoerdatum is een jaar opgeschoven naar 1-1-2023. Als reden noemt de minister BZK de huidige financiële positie van de gemeenten, waaronder de tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen, en die komt pas bij de kabinetsformatie. Dan wordt er besloten of er structureel geld bijkomt voor de gemeenten. Daarmee legt de minister – conform de wens van de VNG - expliciet een koppeling tussen extra geld voor de gemeenten en de herverdeling van het gemeentefonds.

Op de onderhandelingstafel van het nieuwe kabinet zal komen te liggen extra geld voor o.a.

- Tekort op de jeugdzorg
- Klimaataanpak
- Afschaffing opschalingskorting (nu bevroren tot en met 2021)

Ontwikkeling accres

Het accres gaat over het volgen van de rijksuitgaven ofwel “samen de trap op en samen de trap af”. Als het rijk meer uitgeeft dan krijgen de gemeenten meer te besteden en andersom.

Het accres 2020 en 2021 worden vastgeklikt op de stand van de meicirculaire 2020. De ontwikkeling van het accres vanaf 2022 laat zich moeilijk voorspellen.

Dividend BNG Bank (Exogeen/Structureel)

Het dividend of winstuitkering van de BNG Bank over 2020 is bepaald op € 101 miljoen. Het dividend zal waarschijnlijk na september 2021 worden uitgekeerd. Het uitbetalen van de dividenuitkering is afhankelijk of en wanneer de ECB de aanbeveling om geen dividend uit te keren intrekt. Over 2019 bedroeg de winstuitkering € 71 miljoen ofwel een winstuitkering voor Rijswijk van € 210.500. Overigens is de dividenuitkering over 2019 tot een bedrag van circa € 71.000 uitgekeerd. De rest van het dividend over 2019 wordt ook na september 2021 verwacht. Met ingang van 2021 kan op basis van de jaarrekening 2020 voor Rijswijk rekening worden gehouden met een structureel hoger dividend van circa € 89.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Algemene Dekkingsmiddelen 9500</i>	<i>Structureel</i>			
	2021	2022	2023	2024	2025
Volkstuinencomplex Eikelenburg	-24.000				
Dividend BNG Bank	89.000	89.000	89.000	89.000	89.000

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Gemeenschappelijke Bedrijfsvoeringsregeling Rijswijk-Delft (Endogeen, structureel)

De kosten voor maatwerk werkplekken en de stijging van licentiekosten waren niet begroot en werden jaarlijks met een begrotingswijziging gedurende het jaar voorgelegd aan de raad. Deze kosten worden nu structureel opgenomen in de begroting.

Leer- en ontwikkeltraject

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Het opleidingstraject daarvoor is gesplitst in twee delen. Naast een 'kennisdeel' is er ook sprake van een deel dat gaat over werken in de geest van de Omgevingswet en wat dat vraagt van houding en gedrag van medewerkers. Dit deel is ondergebracht in een organisatiebreed leertraject voor ontwikkelingen die met elkaar in verbinding staan, de organisatievisie, dienstverlening en participatie, ontwikkelingen die met elkaar in verbinding staan. De kosten van dit traject zijn €40.000, en worden ten laste gebracht van het centrale budget voor leren en ontwikkelen.

Deze extra kosten zijn bij het opstellen van de begroting 2021 e.v. niet voorzien. Gelet de andere noodzakelijke kosten in het kader van leren en ontwikkelen is uitbreiding van het budget met € 40.000 noodzakelijk.

Personeelsbegroting

Diverse verschuivingen in de ambtelijke organisatie hebben geleid tot wijzigingen in de programma's. Deze wijzigingen zijn budgettair neutraal en zijn verwerkt in een aparte begrotingswijziging.

Afschrijvingskosten investeringen (endogeen, structureel)

De doorrekening van de afschrijvingskosten vanuit de jaarrekening 2020 bedragen € 2.000.000 voordelig in 2021. Dit voordeel komt voornamelijk voort uit uitstel van geplande investeringen door bijvoorbeeld de Coronacrisis. In de begroting wordt daarnaast al rekening gehouden met lagere kapitaallasten als gevolg uitstel van investeringen en is een stelpost opgenomen van € 500.000. Per saldo een voordeel van € 1.500.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>		<i>Structureel</i>		
	<i>Bedrijfsvoering 9603</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeenschappelijke Bedrijfsvoeringsregeling Rijswijk-Delft	-180.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
Leer-en ontwikkeltraject Omgevingswet	-40.000				
Kapitaallasten investeringen	2.000.000				
Stelpost kapitaallasten	-500.000				

PARAGRAAF FINANCIERING

Correctie Rentevoordelen aantrekken kort geld

In de begroting 2021 is rekening gehouden met rente opbrengsten wegens extra opname van kasgeldleningen. Dit zijn leningen die met een looptijd van 1 maand worden opgenomen met een negatieve rente van circa 0,5%. Deze financieringsmiddelen worden vervolgens gestort in de Schatkist tegen 0% en is risicovrij. De geraamde rentevoordelen worden afgeaamd voor 2021 met € 100.000 en 2022 en 2023 met € 50.000.

Rijswijk heeft per begin 2021 circa € 100 miljoen in de Schatkist, vooral veroorzaakt door hogere verkoopopbrengsten van de Eneco aandelen en lagere investeringen in 2020 dan eerder gepland. Korte termijn geldleningen zijn hierdoor weinig of niet benodigd.

Rente derden (incidenteel)

De gronden Eikelenburgh, welke in het verleden waren gestald bij de gemeente zijn versneld afgenomen, waardoor de rente opbrengsten dalen.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>		<i>Structureel</i>		
	<i>Kapitaallasten</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Correctie Rentevoordelen	-150.000	-50.000	-50.000		

Algemene technische verschuivingen

Hieronder wordt inzicht gegeven in een aantal technische verschuivingen. Deze zijn veroorzaakt doordat vertraging is opgetreden in werkzaamheden binnen het betreffende beleidsproduct. De vertraging is voornamelijk veroorzaakt door de Coronacrisis. Om deze werkzaamheden alsnog te kunnen verrichten, wordt voorgesteld om voor 2021 extra middelen ter beschikking te stellen voor het betreffende beleidsproduct.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i>	<i>Incidenteel</i>		<i>Structureel</i>		
	2021	2022	2023	2024	2025
Bestuursorganen	-40.000				
Cultureel Erfgoed	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Cultureel Erfgoed	-18.000				
Wegen, Straten en Pleinen	-250.000				
Wegen, Straten en Pleinen	250.000				
Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	-73.000				

Toelichting technische verschuivingen

Programma Algemeen Bestuur en Organisatie ***Beleidsproduct Bestuursorganen***

Organisatieplan en strategie (endogeen/Incidenteel)

In 2020 heeft uw raad €40.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een organisatieplan en strategie voor een tunnel onder de Prinses Beatrixlaan. Als gevolg van vertraging in de uitvoering worden deze kosten echter in 2021 gemaakt. Als gevolg hiervan is het beschikbaar gestelde budget voor 2020 vrijgefallen en wordt dit budget voor 2021 opnieuw aangevraagd om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie ***Beleidsproduct Cultureel Erfgoed***

Bunkercomplex Park Overvoorde (endogeen/structureel)

In 2020 is extra geld aangevraagd voor noodzakelijk onderhoud aan het bunkercomplex. Als gevolg van Corona is vertraging in de uitvoering opgetreden en is het budget teruggevloeid naar de algemene reserve. U wordt gevraagd opnieuw het benodigde budget ad. € 18.000 beschikbaar te stellen. Tevens zijn de inkomsten van verhuur van de locatie van de zendmast en de vergoeding voor de energiekosten niet geraamd. Voor 2021 betreft dit een budgettaire neutrale wijziging.

Programma Verkeer en Vervoer ***Beleidsproduct Wegen, Straten en Pleinen***

Opknapbeurt Hoornbrug (exogeen, incidenteel)

Het niet uitvoeren van de verhoging van de Hoornbrug heeft geleid tot achterstand van het onderhoud aan het Rijswijkse deel van de Hoornbrug. Voor dit herstel heeft Rijswijk een eenmalige vergoeding van € 300.000 ontvangen van de MRDH. De opknapbeurt Hoornbrug is in 2020 opgestart maar loopt vertraging op door de COVID-19 crisis (waar onder de inzet onderzoeksbureaus, start bewonersparticipatie). De realisatiefase is daarom verschoven naar 2021. Het restant van de vergoeding € 249.871,80 is in 2020 geboekt als vooruit ontvangen inkomsten. Dit bedrag is de dekking voor de uitgaven die in 2021 gedaan gaan worden. Dit is een neutrale begrotingswijziging.

Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Theehuis Laan Hofrust 2/4 (endogeen/incidenteel)

In 2020 is extra geld aangevraagd voor renovatie van het Theehuisje. Als gevolg van Corona is vertraging in de uitvoering opgetreden en is het budget teruggevloeid naar de algemene reserve. Inmiddels is het werk uitgevoerd en tijdelijk ten laste gebracht van de voorziening welzijnsaccommodaties. U wordt gevraagd opnieuw het benodigde budget ad. € 45.000 beschikbaar te stellen.

Voormalige Brandweerkazerne (endogeen, incidenteel)

In 2020 is extra geld aangevraagd voor de afwerking van het trafohuis als gevolg van de sloop van de voormalige brandweerkazerne. Door Corona is vertraging in de uitvoering opgetreden en is het budget teruggevloeid naar de algemene reserve. U wordt gevraagd opnieuw het benodigde budget ad. € 28.000 beschikbaar te stellen.

ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN 2021

Aanschaf Smartphones

Vanwege een wijziging in de werkwijze bij de aanschaf van nieuwe smartphones. In plaats van in één keer alle telefoons vervangen, worden alleen de hoognodige telefoons vervangen. Het huidige vervangingskrediet past niet bij deze werkwijze. Om de nieuwe werkwijze van vervanging van smartphones beter te verantwoorden. Voorgesteld wordt het krediet 2021 te verlagen naar € 50.000 en de volgende jaarschijven een jaarlijks krediet beschikbaar te stellen van € 50.000 voor de vervanging van de smartphones.

Kleine kansrijke plekken

Met het vrijgeven van het opgenomen budget kansrijke plekken kunnen we een belangrijke impuls geven aan de leefomgeving. Bewoners kunnen samen met de gemeente op kleine schaal de kwaliteit verbeteren. Dit budget bevordert de betrokkenheid en participatie. De lasten van de investering worden afgeschreven in 40 jaar, de jaarlijkse lasten op de begroting bedragen circa 5.000 per jaar oplopend tot 25.000 na een periode van 5 jaar. De financiële vertaling is reeds opgenomen in de begroting. Voorgesteld wordt om het krediet van jaarlijks € 150.000 voor vijf jaar vast te stellen.

Inlaat Rijner Watering

De inlaat aan de Rijner-Watering functioneerde niet meer. Om de polder te voorzien van (vers) water was het noodzakelijk de constructie te vervangen. Hier De investeringskosten van €75.000 zijn niet opgenomen in de begroting. Voorgesteld wordt om een investeringskrediet van € 75.000 beschikbaar te stellen.

Fietspad Sammersweg

Het project Fietspad Sammersweg staat nu in de begroting met totale projectkosten van € 655.000 met daar bij € 655.000 verwachte inkomsten uit subsidie. Dit is niet correct in de begroting opgenomen. De te verwachten subsidie is maximaal 50%. Voorgesteld wordt opbrengsten van € 327.500 vast te stellen en op te nemen in het krediet.

Infrastructuur Prinses Beatrixlaan

Ten behoeve van de aanbesteding van ingenieursdiensten voor de ontwerp- en voorbereidingsfase van de herinrichting Prinses Beatrixlaan "BVB" is door het college op 2 maart 2021 besloten het voorbereidingskrediet te verhogen met een bedrag van € 450.000 door dat bedrag uit het totale krediet van jaarschijf 2023 naar jaarschijf 2021 naar voren te halen. En dit te verwerken in de 1e halfjaarrapportage 2021. De raad is hier in maart over geïnformeerd (IB 21 027). Voorgesteld wordt het bedrag van € 450.000 voor 2021 beschikbaar te stellen.

Gebouw speeltuinvereniging Rozenstraat

Het huidige gebouw van de speeltuinvereniging Rozenstraat is in slechte staat van onderhoud en dient vervangen te worden. De kosten voor het vervangen van het gebouw bedragen €35.000. Door Welzijn Rijswijk wordt tevens een fondsenwerving gestart om het gebouw te vergroten zodat er ook binnen activiteiten plaats kunnen vinden. Afhankelijk van de inkomsten uit de fondswerving wordt het gebouw al dan niet vergroot. Voorgesteld wordt om een krediet van € 35.000 beschikbaar te stellen.

RISICOPARAGRAAF

Er is een aantal risico's waarvan op dit moment niet duidelijk is wat die voor de begroting 2021 en het meerjarenbeeld zullen betekenen. Vanwege het feit dat ze nog niet in geld zijn uit te drukken, zijn ze niet opgenomen in de ontwikkelingen in de diverse programma's. De risico's zijn echter wel substantieel en daarom zijn ze hieronder benoemd. Als de eventuele financiële gevolgen bekend zijn, worden deze gerapporteerd in bijvoorbeeld de tweede halfjaarrapportage.

De belangrijkste risico's zijn:

Corona

De Coronacrisis is nog steeds niet voorbij. De verwachting is dat de pandemie in 2021 onder controle is. We zullen de gevolgen van deze crisis ook op korte termijn in 2021 nog voelen, maar ook op de langere termijn is er nog altijd onduidelijkheid en onzekerheid over de (macro)-economische gevolgen van deze crisis op bijvoorbeeld de huizenmarkt, economische groei en werkgelegenheid en de gevolgen daarvan op de gemeentefinanciën, bijvoorbeeld voor grondexploitaties of het Sociaal Domein.

Om de financiële gevolgen van deze crisis ook in 2021 en eventueel verder het hoofd te kunnen bieden, is in de begroting 2021 een risico opgenomen ter hoogte van € 8.000.000 met een waarschijnlijkheid van 25%. Dat betekent dat in het weerstandsvermogen rekening is gehouden met een extra financiële tegenvaller in 2021 als gevolg van Corona.

We hebben het afgelopen echter jaar veel geleerd. Voor de korte termijn is de verwachting dat we met deze kennis en ervaring beter en sneller kunnen duiden op welke (beleids) terreinen deze crisis de meeste impact heeft in 2021.

Kosten en opbrengsten Afvalverwerking

Er is een risico op een hogere bijdrage aan Avalex vanwege hogere verwerkingskosten van het restafval en lagere opbrengst van grondstoffen, zoals papier en textiel. De huidige raming van deze extra lasten komt voor 2021 uit op € 330.000.

2. FINANCIËLE EFFECTEN CORONA

Inleiding

De Coronacrisis is nog steeds niet voorbij. De verwachting is dat de pandemie in 2021 onder controle is. We zullen de gevolgen van deze crisis ook op korte termijn in 2021 nog voelen, maar ook op de langere termijn is er nog altijd onduidelijkheid en onzekerheid over de (macro)-economische gevolgen van deze crisis op bijvoorbeeld de economische groei en werkgelegenheid en de gevolgen daarvan op de gemeentefinanciën, bijvoorbeeld het Sociaal Domein.

Om de financiële gevolgen van deze crisis ook in 2021 en eventueel verder het hoofd te kunnen bieden, is in de begroting 2021 een risico opgenomen ter hoogte van € 8.000.000 met een waarschijnlijkheid van 25%. Dat betekent dat in het weerstandsvermogen rekening is gehouden met een extra financiële tegenvaller in 2021 als gevolg van Corona.

We hebben het afgelopen jaar veel kennis en ervaring opgedaan. Voor de korte termijn is de verwachting dat we beter en sneller kunnen duiden op welke (beleids) terreinen deze crisis de meeste impact heeft in 2021. In deze 1^e halfjaarrapportage 2021 wordt de raad in de hoofdstuk weer meegenomen in de voortgang.

Terugblik 2020

Het totaal aan Corona uitgaven bedraagt over 2020 circa € 9,2 miljoen. Uit de jaarrekening 2020 kan worden opgemaakt dat de financiële schade die de gemeente heeft geleden als gevolg van Corona na verrekening van alle compensatiepakketten uiteindelijk ongeveer € 320.000 is geweest. Naast dit verlies over 2020 heeft het college op 24 november 2020 besloten om het overschot op twee decentralisatie uitkeringen voor een totaalbedrag van € 163.000 voor lokale culturele voorzieningen als resultaatbestemmingsvoorstel aan de raad voor te leggen. Deze middelen zijn bedoeld voor ondersteuning van de lokale cultuursector voor de gevolgen van de coronacrisis.

Het jaar 2021

In dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van de tot dan toe bekende ontwikkelingen en gevolgen. Er bestaat nog te veel onduidelijkheid over de Coronaclaims die bij de gemeente worden ingediend en is de omvang op dit moment moeilijk in te schatten. Daarnaast zijn de beschikbaar gestelde bedragen van het rijk nog niet geheel bekend over de jaarschijf 2021. Om deze reden wordt er voor gekozen om nog geen begrotingswijzigingen aan de raad voor te leggen. Wel vragen wij de raad om de financiële schade van de Coronacrisis, zoals die na compensatie door het Rijk resteert, ten laste van het weerstandsvermogen te brengen. De reden hiervan is dat de gevolgen van deze crisis dermate onvoorspelbaar en moeilijk in te schatten blijken te zijn.

De toegezegde middelen door het rijk per begin mei over 2021 zijn:

1. Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) p.m.
2. Gemeentefonds € 2.317.000

1. Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo)

De gemeente is belast met de uitvoering van de Tozo regeling. De regeling is in het leven geroepen zodat zelfstandig ondernemers ondersteuning kunnen aanvragen voor levensonderhoud en/of een lening voor bedrijfskapitaal. Gemeenten worden financieel gecompenseerd voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten van deze regeling. Ondanks dat de gemeente financieel wordt gecompenseerd, vraagt de uitvoering van de regeling veel van de ambtelijke organisatie en extra uitvoeringscapaciteit.

Voor deze regeling worden naar verwachting voldoende middelen ontvangen om kostendekkend te kunnen zijn. Eventueel te veel ontvangen subsidie in het kader van deze regeling moet worden afgerekend met het rijk.

2. Gemeentefonds € 2.317.000

Tot en met de meicirculaire 2021 zal voor een totaalbedrag van € 2.317.000 aan Corona middelen via het gemeentefonds worden ontvangen. De samenstelling wordt hierna uiteengezet.

Vrij besteding van ontvangen middelen gemeentefonds

Alle middelen die via het gemeentefonds door het rijk beschikbaar worden gesteld zijn vrij besteedbare middelen voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke extra kosten gemeenten geconfronteerd worden, als gevolg van Corona. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken. Hierna worden de bestedingsdoelen opgesomd met de bijbehorende bedragen waarvoor de middelen in principe bedoeld zijn. De beschikbare middelen worden niet afgetrokken met het rijk.

Decembercirculaire 2020

In de decembercirculaire 2020 is voor 2021 een aanvullende compensatiepakket (3^e steunpakket) vanuit het Rijk beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. Dit compensatiepakket ziet er als volgt uit:

Corona 3e steunpakket	Bedrag x €1.000
Aanvullend pakket re-integratie	311
Impuls re-integratie	166
Gemeentelijk schuldenbeleid	94
Bijzondere bijstand	33
Cultuurmiddelen	447
Tweede Kamerverkiezingen	71
Totaal	1.122

Maartbrief

Eind maart 2021 is wederom een pakket aan rijksmiddelen (4e steunpakket) beschikbaar gesteld. De samenstelling is als volgt:

Corona 4e steunpakket	Bedrag x €1.000
Extra begeleiding kwetsbare groepen	111
Bestrijden eenzaamheid ouderen	125
Afvalverwerking	91
Perspectief Jeugd en Jongeren	142
Jongerenwerk Jeugd	49
Mentale ondersteuning Jeugd	41
Activiteiten en ontmoetingen Jeugd	28
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	198
Voorschoolse voorziening peuters	12
Totaal	797

Nog te verwachten in Gemeentefonds (verwachting meicirculaire 2021)	Bedrag x €1.000
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	199
Idem, een extra tranche (extra € 65 miljoen)	199
Inkomstenderving	pm
Totaal	398

Corona uitgaven

Onderstaand overzicht geeft een opsomming van de uitgaven (niet Tozo-uitgaven), voor zover per begin mei 2021 bekend is. De verwachting is dat er nog meerdere claims zullen worden ingediend. Deze kosten worden betaald uit de ontvangen middelen gemeentefonds (het 3^e en 4^e Corona steunpakket).

+ = voordelig				
- = nadelig				
Corona				
Onderwerp	domein	team	toelichting	bedragen x € 1000
				2021
Leges Burgerzaken	MO	PDV	De te verwachten leges uit Burgerzaken producten zijn in 2021 eveneens onderhevig aan de maatregelen genomen vanuit het kabinet en daarnaast ook de daaruit voortvloeiende besluiten bij instanties zulks de RDW. Deze laatste heeft zo voor een derde keer de regels omtrent geldigheidsdata van rijbewijzen verruimd. Zo zijn rijbewijzen ondanks een verlopen geldigheidsdatum 10 maanden langer geldig. Ondanks deze regeling is men echter nog altijd vrij zijn rijbewijs eerder te verlengen. Dit maakt het wederom complex om in te schatten wanneer en in welke hoedanigheid men zijn rijbewijs zal verlengen.	pm
BIZ	MO	PDV	De BIZ-bijdrage wordt opgelegd aan de gebruiker op 1 januari 2021, door corona kan het voorkomen dat winkeliers failliet zijn gegaan na 1 januari en in dat geval kan er geen BIZ-bijdrage worden geheven.	pm
Toeristenbelasting	MO	PDV	Op dit moment wordt onderzocht of er tegemoet kan worden gekomen aan de wens van de hoteliers om het tarief op 0 euro te zetten. Ook als uiteindelijk hieraan niet wordt tegemoet gekomen, zullen de gevolgen van Corona zichtbaar zijn in het aantal overnachtingen en dus in de opbrengst.	pm
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid Kwijtschelding	MO	PDV	Er wordt opgemerkt dat het aantal aanvragen kwijtschelding dat wij hebben ontvangen half april al ligt op het aantal van heel vorig jaar. Voor de personen die dit hebben ingediend moet nog worden beoordeeld of zij daadwerkelijk recht hebben op kwijtschelding.	pm
Verkiezingen / referenda	MO	PDV	Net als bij de Tweede Kamerverkiezing 2021 leeft er onzekerheid over de uitvoer van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Hiermee wordt eveneens gerefereerd naar de situatie rondom corona. Zoals dit jaar is gebleken, is bij de uitvoering veel inzet van financiële middelen en personeel vereist geweest om zo de verkiezingen tot een succes te brengen. Daarnaast betrof het een meerdaagse verkiezing en werd als alternatief het briefstemmen voor 70-plussers geïntroduceerd. Momenteel is echter ook onduidelijk of de huidige lockdown verlengd wordt en/of in welke vorm dat zal zijn. Het beoordelen van de situatie en de daaraan verbonden consequenties voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022, blijft een onzekere factor bij het doen van ramingen voor het budget.	pm

Huurkwijschelding	Het college heeft besloten (corsa nummer 21.013202) de huur voor de Clay Oven gedeeltelijk kwijt te schelden ten gevolge van de Corona pandemie. Gebaseerd op jurisprudentie is door het college besloten het verzoek van de huurder te honoreren, in die zin dat er 50% huurkwijschelding plaatsvindt zolang de horeca geheel dicht is en 25% huurkorting wanneer er beperkingen met betrekking tot de openingsmogelijkheden zijn. Dit omdat de overheid verplichte beperkende maatregelen en deels volledige sluiting van de horeca zaak heeft opgelegd om de Corona pandemie in te perken. Financieel betekent dit dat de gemeente voor 2021 minder huur ontvangt dan in de huurovereenkomst is overeengekomen. Vanaf januari is de horeca zaak gesloten en hoeft maar 50% van de huur betaald te worden omdat de andere helft is kwijtgescholden. Per maand bedraagt de kwijschelding bij volledige sluiting 1.957,05 euro die kwijtgescholden wordt. Tot en met april is dat 7.828,20 euro. Wat er na april gebeurd is nog niet duidelijk	
Activiteiten Integraal jeugdbeleid	In december 2020 is vanuit het rijk communicatie geweest dat gemeenten geld zouden ontvangen voor een compensatiepakket jeugd (Perspectief Jeugd en Jongeren) waarbij het verzoek aan de gemeenten was om, vooruitlopend op het ontvangen van de middelen, alvast activiteiten vanaf de kerstvakantie te gaan organiseren. Dit is ook in Rijswijk opgepakt en hiervoor zijn uiteraard al kosten gemaakt. De verdeling van deze rijksmiddelen over de gemeente is op 26 maart 2021 bekend gemaakt. Voor Rijswijk gaat het om een bedrag van € 142.469,-- (€ 74.231,-- voor 2020 en € 68.238,-- voor 2021). Het totaal bedrag van € 142.469,-- dient toegevoegd te worden aan fcl/ecl 66301103/34330 (Activiteiten integraal jeugdbeleid) waar ook de uitgaven al op geboekt zijn.	-142
Instellingen voor kunst, cultuur en ontwikkeling	Vanwege de coronacrisis zijn er voor 2021 extra rijksmiddelen voor ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur beschikbaar gesteld. Via een decentralisatie-uitkering in de decembercirculaire 2020 heeft onze gemeente € 447.007 ontvangen. De hoogte van dit bedrag is gerelateerd aan de aanwezige culturele infrastructuur die door de gemeente wordt ondersteund. Het college heeft besloten deze middelen te labelen voor het doel waarvoor het bestemd is en werkt op moment van schrijven aan de invulling van de besteding, waarover de raad zal worden geïnformeerd. Deze inkomsten en uitgaven zijn niet geraamd in de begroting.	-447
Vorderingen	In verband met corona is er een coulance betracht bij het innen van vorderingen. Hierdoor ontstaat er een incidenteel nadeel van € 80.000.	-80
Ooievaarspas	De kosten voor de Ooievaarspas zullen naar verwachting incidenteel € 42.000 lager uitvallen aangezien er door corona minder gebruik kan worden gemaakt van de pas.	42
TONK	Door onvoorzienbare, onvermijdelijke en plotselinge terugval in hun inkomen vanwege de maatregelen die noodzakelijk zijn voor de bestrijding van het coronavirus kunnen huishoudens een beroep doen op de tijdelijke noodmaatregel TONK. In deze rapportage zal de rijksbijdrage voor de kosten van deze regeling worden opgenomen waarbij ervan uit zal worden gegaan dat alle kosten kunnen worden gedekt met deze rijksbijdrage.	-837

3. KADERNOTA 2022

Inleiding

Deze kadernota is de opmaat richting de begroting 2022 die in november ter besluitvorming voorligt bij de raad. Hierin wordt de context geschetst waarin de begroting tot stand komt. Daarnaast worden de uitgangspunten voor de begroting 2022 uitgewerkt.

Uitdagende context

Gemeenten kampen met flinke tekorten op de Jeugdzorg, dat geldt ook voor Rijswijk. In opdracht van het ministerie onderzochten Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van het Rijk (ministeries van VWS, Financiën, BZK en JenV) en de VNG of er structureel extra middelen nodig zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet, en welke maatregelen er genomen kunnen worden om de kosten te verlagen.

Een van de vragen was of het zogenaamde 'boeggolfeffect' op den duur tot lagere kosten leidt. Uit het onderzoek blijkt dat een brede inzet op preventie en vroegsignalering weliswaar bij kan dragen aan meer kwaliteit van leven en aan besparingen in andere wetten, maar niet leidt tot kostenbesparing binnen de Jeugdwet. In plaats van een boeggolf is dus eerder sprake van verhoging van het waterpeil.

Daarnaast blijkt dat het mediane inkomen van gezinnen die jeugdhulp instromen in de afgelopen jaren is gestegen. De toename in het jeugdhulpvolume komt echter niet door een stijgende instroom, maar door achterblijvende uitstroom. Dit verklaart voor een deel de stijging in de kosten. Andere verklaringen zijn een stijging van de gemiddelde kosten per cliënt per jaar en een toename van kosten voor wijkteams en voorliggend veld.

Het landelijke tekort op jeugd was 1,6 – 1,8 miljard euro in 2019. Gemeenten hebben wel een aantal mogelijkheden om doelmatigheidswinst te behalen: er kan 190 –240 miljoen euro bespaard worden met vijf onderzochte maatregelen. Desondanks blijft er op basis van de huidige uitgangspunten een stevig tekort over.

In de voorjaarsnota (Hoofdstuk 1) is een structureel tekort Jeugdzorg voor Rijswijk € 4,5 mln. verwerkt. Vanuit het Actieplan zijn maatregelen voorgesteld die in totaal oplopen tot € 0,75 mln.

Berenschot deed in opdracht van de provincie Zuid Holland onderzoek naar de financiële positie van gemeenten en bracht hierover het rapport "Roeien met te korte riemen" uit. Hieruit blijkt dat een stapeling van meerdere factoren veroorzaakt dat gemeenten steeds minder financiële en beleidsvrije ruimte hebben. De financiële situatie van gemeenten is op dit moment al zorgelijk, en zal zonder ingrijpen alleen maar slechter worden.

De totale solvabiliteit van de gemeenten in Zuid-Holland is in de periode van 2010-2019 met ruim 17% afgenomen, en deze ontwikkeling zet door. Meer dan de helft van de Zuid-Hollandse gemeenten lukt het niet om een structureel sluitende begroting of meerjarenraming vast te stellen. Daarnaast blijkt uit het rapport van Berenschot dat een steeds groter deel van de gemeentelijke begroting opgaat aan medebewindstaken waar gemeenten minder beleidsvrijheid hebben (van 44,4% in 2011 naar 61,5% in 2019). Binnen het sociaal domein blijkt bijvoorbeeld dat waar de tekorten het grootst zijn (bij de jeugdzorg), de sturingsmogelijkheden juist het kleinst zijn. En deze ruimte wordt niet alleen steeds verder beperkt door de financiële mogelijkheden, maar ook door kaders vanuit het Rijk, jurisprudentie en de toenemende regionalisering.

De diverse onderzoeken maken duidelijk dat de bestuurlijke inrichting te maken heeft met twee structurele problemen:

1. Onvoldoende financieel evenwicht tussen de opgaven waar decentrale overheden voorstaan en de mate waarin zij financieel afhankelijk zijn van de rijksoverheid, respectievelijk mogelijkheden hebben om zelf financieel bij te sturen;
2. Een disbalans tussen autonomie en medebewind, waarbij de Provincie ziet dat de grondwettelijke betekenis van de autonomie van de decentrale overheden sterk vervaagt.

Overbrugging tot aan nieuw evenwicht tussen Rijk en gemeenten

De hierboven geschetste context zal op termijn leiden tot een nieuw evenwicht tussen Rijk en gemeenten. Waarschijnlijk als onderdeel van de Herijking van het Gemeentefonds. De beslissing over deze nieuwe verdeling van het Gemeentefonds is doorgeschoven naar het nieuwe kabinet en de ingangsdatum is daarmee doorgeschoven naar 2023. In 2021 wordt naar verwachting de consultatieronde van gemeenten opgestart.

In de Voorjaarsnota (Hoofdstuk 1) is een structureel tekort Jeugdzorg voor Rijswijk € 4,5 mln. verwerkt. Vanuit het Actieplan zijn maatregelen voorgesteld die in totaal oplopen tot € 0,75 mln.

Het demissionaire kabinet heeft incidenteel voor 2021 ruim € 600 miljoen beschikbaar gesteld voor de landelijke tekorten op de Jeugdzorg. Het aandeel voor Rijswijk bedraagt naar verwachting € 2 miljoen, in de Voorjaarsnota is dit als incidentele baat verwerkt. Ook zijn de zgn. Hugo gelden ad. € 1 mln. alsnog structureel in het financieel kader verwerkt.

Met ingang van 2023 zal naar verwachting sprake zijn van een betere balans tussen taken, beleidsmogelijkheden en bijbehorende budgetten. Met deze kadernota en de daarop volgende begroting 2022 zullen we de tijd tot aan het nieuwe evenwicht moeten overbruggen. Er is sprake van een spanningsveld op de korte termijn, die gekenmerkt wordt door forse tekorten in de reguliere exploitatie.

Verbetering financiële gezondheid van Rijswijk op koers

De jaren 2018 en 2019 werden afgesloten met een onverwacht flink tekort. De algemene reserve is de buffer voor onverwachte risico's en tegenvallers, die is hierdoor teruggelopen tot € 12,8 mln. Daarmee had Rijswijk een risicovol financieel profiel.

In de kadernota 2020 is besloten in vier jaar tijd toe te groeien van een risicovol naar een financieel neutraal profiel, zodat de gemeente financieel gezond de toekomst in gaat:

Kengetal	Solide	Neutraal (doel 2024)	Risicovol	Rijswijk 2020 excl. Eneco opbrengst
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%	9%
Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%	162%
Weerstandsratio	>1.4	0,8-1,4	<0,8	1
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	73%

Uit de jaarrekening 2020 blijkt dat we op koers liggen met het verbeteren van de financiële gezondheid:

Kengetal	Jaarrekening			
	2017	2018	2019	2020
Solvabiliteit	12%	9%	8%	21%
Netto Schuldquote	147,1%	162,7%	161,1%	70,7%
Weerstandsratio	3,04	2,35	1,44	2,25
Grondexploitatie	85%	90%	86%	43%

De gerealiseerde verbetering van de financiële gezondheid wordt veroorzaakt door:

- De verkopen in Rijswijk-Buiten, de grondpositie is conform planning in 2020 met € 23 mln. afgenomen tot € 126 mln.
- Het ombuigingspakket van € 5 mln. dat in 2020 is vastgesteld.
- Geen onverwacht tekort over 2020.
- Het versterken van het weerstandsvermogen met € 20 mln. uit de verkoop van Eneco.

Groefonds: investeren voor Rijswijk, nu en in de toekomst

In december 2020 is € 51 mln. toegevoegd aan de bestemmingsreserve Groefonds Rijswijk. Daarbij is ook het investeringskader vastgesteld. De afgelopen periode heeft het college een integrale uitwerking gemaakt van een aantal Groeiprojecten. Deze Groeiprojecten leveren een positieve bijdrage aan Rijswijk, nu en in de toekomst. Bij het bepalen van de Groeiprojecten is goed gekeken naar Rijswijk zelf. Hoe ziet de stad er nu uit en hoe in de toekomst? In de stadvisie Rijswijk 2030 staan de kwaliteiten van Rijswijk goed omschreven.

We moeten ervoor zorgen dat nu en in de toekomst iedereen kan genieten van de positieve kenmerken van Rijswijk: groen, recreatie en ontspannen wonen. Dat vraagt om investeringen in infrastructuur, groen en de vele voorzieningen. Maar aan welke projecten kunnen we dan het beste ons geld uitgeven om de stad vooruit te helpen? Hierbij zijn drie hoofdzaken benoemd: Rijswijk groeit, verandert en veroudert. Het is belangrijk dat elke euro hieraan een positieve bijdrage levert.

De Groeiprojecten kennen elk hun eigen tempo en fasering, niet alles hoeft (en kan) gelijktijdig opgestart te worden. Ook zijn de Groeiprojecten verschillend qua type en inhoud: er worden revolverende fondsen gevormd met een publiek belang, er wordt geïnvesteerd in de jeugd en er zijn fysieke investeringen voor de korte en voor de lange termijn. Hieruit volgt dat voor de Groeiprojecten

op meerdere momenten verschillende besluiten aan de raad zullen worden voorgelegd. In het Investeringskader zijn de spelregels over besluitvorming (elke aanpassing vraagt een besluit van de raad) en de verantwoording (twee maal per jaar) vastgelegd.

De vorming van het Groeifonds is een unieke kans, temeer daar de reguliere exploitatie van gemeenten en zeker ook die van Rijswijk sterk onder druk staat. Rijswijk heeft een financieel risicovol profiel. In de Kadernota 2020 is de financiële koers van Rijswijk vastgesteld: in vier jaar willen we toegroeien naar een financieel neutraal profiel. Het Investeringsplan Groeifonds past goed in die koers.

Uitgangspunten

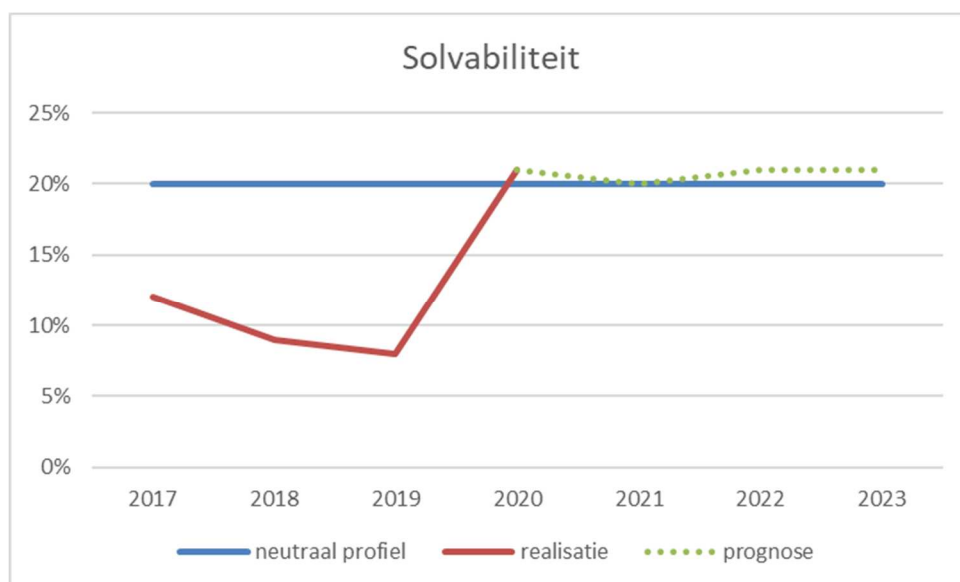
Wij hanteren de volgende uitgangspunten om een financieel gezonde huishouding te borgen en tegelijkertijd ook wendbaar te blijven om maatregelen te treffen en investeringen te doen die Rijswijk versterken:

- het toezicht van de Provincie moet repressief blijven (voorkomen van preventief toezicht).
- de begroting moet tenminste voor de laatste twee jaren van de Meerjarenraming (2024 en 2025) ruim sluitend zijn (€ 1 mln. positief).
- De totale financiële ontwikkeling gedurende de begrotingsperiode 2022-2025 leidt tot een financieel neutraal profiel.

Een tekort begroting voor de eerdere jaren is gelet op de voortdurende gesprekken tussen Rijk en gemeenten over taken en budgetten onvermijdelijk. Nieuw evenwicht tussen Rijk en gemeenten wordt in 2022 of 2023 verwacht. In het financieel kader is voor de jaren 2024 en 2025 nu een stelpost opgenomen ter grootte van € 1,7 mln. per jaar, zodat het beeld voor die jaren sluit op € 1 mln. positief. Ombuigingen zijn noodzakelijk indien deze stelpost niet wordt ingevuld met budgettaire maatregelen van het Rijk (mei- en septembercirculaire). In de aanloop naar de begroting zullen voorstellen uitgewerkt worden, die indien nodig voor bestuurlijke besluitvormingsproces kunnen worden gebracht.

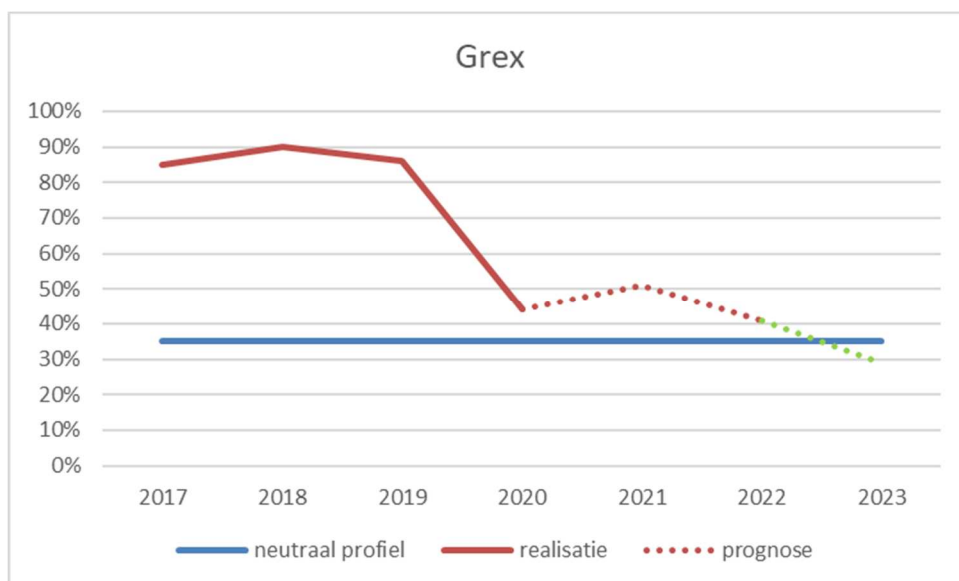
De meicirculaire wordt eind mei of begin juni verwacht. De financiële effecten van deze circulaire op het gemeentefonds worden in juni via een aparte Raadsinformatiebrief met de raad gedeeld, zodat deze wel onderdeel van het kaderdebat kunnen zijn. Het effect van de woningbouw prognose op de Gemeentefondsuitkering wordt ook in deze Raadsinformatiebrief verwerkt.

Deze uitgangspunten leiden tot de volgende geprojecteerde ontwikkeling van de financiële gezondheid in de periode 2022-2025:

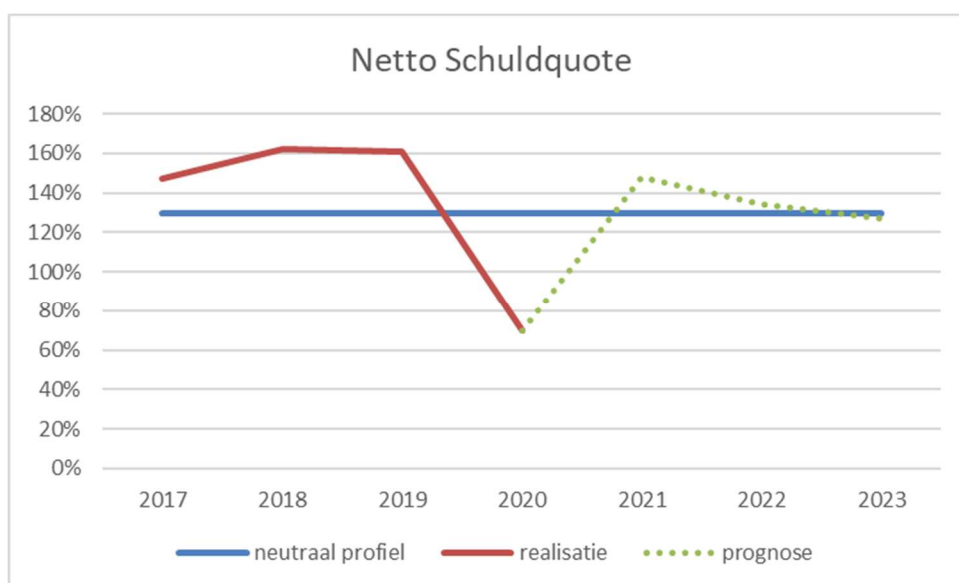
Toelichting ontwikkeling solvabiliteit

Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter de weerbaarheid. Bij een financieel neutraal profiel past een solvabiliteit van 20% tot 50%. De solvabiliteit is vanaf jaarrekening 2020 op het gewenste niveau gekomen. Dit komt door de afbouw van de grondpositie (zie ook kengetal grex hieronder), het aanzuiveren van het weerstandsvermogen met € 20 mln. en het feit dat er geen onverwachte tekort was over 2020.

Toelichting ontwikkeling Grex

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de exploitatie van de gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totaal geraamde baten. Bij een financieel neutraal profiel past voor de grondexploitatie een kengetal van 20% tot 35%. De uitkomst 2020 wordt in positieve zin wat vertekend door de incidentele baat van de verkoop van Eneco. De trend en prognose is echter positief: in 2020 zijn de geplande verkopen in Rijswijk Buiten gerealiseerd. De huidige planning Rijswijk Buiten leidt ertoe dat het kengetal grex in 2023 binnen de bandbreedte voor een financieel neutraal profiel uitkomt.

Toelichting ontwikkeling netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Bij een financieel neutraal profiel past een bandbreedte van 90% tot 130%. De uitkomst 2020 wordt in positieve zin vertekend door de incidentele baat van de verkoop van Eneco. De trend en prognose is ook hier positief: we blijven dichtbij het gewenste niveau en in 2023 komt de netto schuldquote uit binnen de bandbreedte van een financieel neutraal profiel.

De ontwikkeling van een financieel risicovol profiel naar een financieel neutraal profiel zal in de begroting 2022 en in de volgende raadsperiode een belangrijk aandachtspunt blijven. Het college kan bij de overdracht naar de volgende raadsperiode daartoe een aantal belangrijke instrumenten bieden:

- Transparant Begroten.
- Actieplan Jeugd en WMO.
- Beleidskader subsidies.

Het traject Transparant Begroten dat in 2020 is ingezet heeft nog veel ongebruikte mogelijkheden die alsnog benut kunnen worden. Het Actieplan heeft 40 maatregelen. Daar willen wij een aantal selecteren die in ieder geval de laatste jaarschijf 2025 sluitend maken. Dit instrument kan bij de volgende nieuwe begroting 2023 niet herhaald worden. De regelgeving verbiedt dat. Bij de volgende nieuwe begroting moeten dus alle jaren van de Meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht zijn.

De kans dat we daarin slagen neemt toe: er is toegezegd dat de gemeenten extra geld krijgen in het lopende begrotingsjaar voor de Jeugdzorg.

Daarnaast stellen wij nog een reeks van maatregelen en uitgangspunten voor om Rijkswijk financieel in balans te houden en verder te versterken. Het belang daarvan is nu nog urgenter omdat inmiddels is gebleken dat de Provincie niet akkoord gaat met het alvast rekening houden met extra compensatie door het Rijk van de kosten Jeugdzorg voor vijftig procent.

Voor het Sociaal Domein wordt een aparte begroting opgesteld binnen de gemeentelijke begroting. Volumestijgingen worden meegenomen in baten en lasten (hiervoor werd dat niet gedaan). Er wordt onderzocht of er extra inkomsten (externe subsidiemogelijkheden, bijdragen projectontwikkelaars, etc.) gegenereerd kunnen worden.

We investeren door meer aandelenkapitaal in Stedin te nemen en een Woonfonds te creëren waarmee de bouw van woningen kan worden gefinancierd. Van ontwikkelaars van projectmatige bouwprojecten worden hogere bijdragen gevraagd. Voor het Gemeentefonds hanteren we de meicirculaire 2020 voor het niveau van de accressen (het rijk heeft deze accressen gehandhaafd op dit niveau). Het is aan het nieuwe kabinet hoe in de komende jaren hiermee om te gaan. De definitieve herverdeeleffecten zijn nog niet bekend. Er zijn vooralsnog nog te veel vragen onbeantwoord gebleven omtrent de systematiek van de onderliggende berekeningen. Voorlopig wordt volstaan met opname van het risico op negatieve herverdeeleffecten in de risicoparagraaf. De opschalingskorting zogenaamde korting wegens het optreden van efficiency voordelen voor grotere gemeenten (overigens niet bewezen) laten we vanaf 2022 doorlopen conform huidige ramingen totdat het maximum is bereikt. Ook op dit punt is vooralsnog geen beleidswijziging door het rijk aangekondigd. Voor het abonnementstarief ramen we de baten niet extra in en gaan we voor de lasten uit van volumeontwikkeling. Met betrekking tot het Klimaatakkoord wordt het budget aangepast aan de feitelijke bijdrage van het Rijk. Als er wel lasten opgenomen worden dan is de dekking incidenteel. Voor beschermd wonen volgen wij de getallen zoals via herijking en WLZ - uitname blijken; Voor de nieuwe Omgevingswet – waarvan de geplande invoering nu al is vertraagd – houden we alleen rekening houden met incidentele lasten. Structurele lasten nemen we nog niet op in afwachting van de uitkomsten van onderzoeken. Voor de Wet Kwaliteitsborging bouwen nemen we geen wijziging over totdat het onderzoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitkomsten levert.

Overige uitgangspunten begroting 2022

Hieronder treft u nog enige aanvullende begrotingsuitgangspunten aan over loon- en prijsstijgingen, investeringsplan en de beleidsarme begroting.

Loon- en prijsstijgingen

Prijsstijging

In principe geen prijsstijging toepassen, tenzij bij wege van uitzondering daar aanleiding voor is. Gezien de budgettaire situatie wordt geen inflatiecorrectie toegepast tenzij de inflatiecorrectie onvermijdelijk is en er geen dekking binnen uw (andere) budgetten mogelijk is. Indien u afwijkt van de nullijn moet u dat onderbouwen.

Normaliter wordt de indexering gebaseerd op het Nationale consumentenprijsindex (cpi) zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau. Het indexcijfer voor 2022 wordt ingeschat op 1,5%.

Subsidies aan derden

Voor subsidies geldt hetzelfde als hetgeen hierboven bij prijsstijging is vermeld.

Kostenstijgingen gemeenschappelijke regelingen

In de colleges van alle Haaglandengemeenten is afgesproken dat voorafgaande aan een nieuwe begrotingscyclus gezamenlijke afspraken worden gemaakt over de financiële kaderstelling voor gemeenschappelijke regelingen (GR). Er is gezamenlijk een kaderbrief vastgesteld en verstuurd naar de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

De gemeentelijke bijdrage voor 2022 vermeerderd ten opzichte van het basisjaar 2021 met:

- 2,6% voor de loonkosten volgens de index prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (bijlage 11 MEV 2021). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2022 (1,3%) en een verrekening van de inschatting 2019, 2020 en 2021 (totaal 1,3%) en
- 1,6% voor de materiële kosten volgens de nationale consumentenprijsindex (CPI), (bijlage 09 MEV 2021). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2022 (1,6%) en een verrekening van de inschatting 2019, 2020 en 2021 (totaal 0,0%).

Belasting(tarieven)

In het coalitieakkoord is aangegeven dat de onroerendzaakbelastingen jaarlijks worden aangepast aan de inflatie. We verlagen als de kostenstijging op gemeentelijke diensten meevalt. We verhogen alleen als laatste middel, als dit noodzakelijk is voor de financiering van onvoorziene tekorten bijvoorbeeld bij de decentralisatie-uitkeringen in het sociaal domein of op de grondexploitatie. Ook hierbij wordt het Nationale consumentenprijsindex (cpi) aangehouden en wordt uitgegaan van 1,5%. Het achterwege laten van de inflatiecorrectie voor de OZB bedraagt circa € 200.000 bij een indexering van 1,5%. Bij de begrotingsbehandeling in november zullen wij een voorstel doen over de hoogte van de OZB en de overige lokale lasten. De opbrengsten uit afvalstoffenheffing en brede rioolheffing worden afzonderlijk bepaald en vastgesteld.

Loonontwikkeling gemeente

De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. Er is nog geen akkoord gesloten voor 2021.

Door in de begroting eenzelfde inflatiepercentage te hanteren als waarmee de gemeentefondsbeheerders rekening houden, blijven de lasten van de gemeente en de baten vanuit het gemeentefonds in evenwicht.

Huren

Over het algemeen wordt voor huuraanpassingen 2021 1,3% verhoging gehanteerd (door CBS vastgestelde gemiddelde jaarcijfer).

Ten aanzien van de huuraanpassing van het gemeentelijk woningbezit:

- de huren van de woningen uit het gemeentelijk woningbezit per 1 juli 2021 niet te verhogen;;
- de huren van de woonwagens en woonwagenstandplaatsen per 1 juli 2021 niet te verhogen.

Dit sluit aan bij de richtlijnen van het Rijk.

Budgettair neutrale verwerking van de hiervoor genoemde begrotingsuitgangspunten

De hogere inkomsten uit huren, belastingen en inflatieontwikkeling algemene uitkering zijn ter dekking van de prijsstijgingen van de materiële uitgaven (inclusief verbonden partijen), subsidieverstrekingen en de loonontwikkeling. Er wordt uitgegaan van een budgettair neutrale verwerking.

Investeringsplan 2022-2025

Voor het opstellen van het investeringsplan 2022-2025 moeten de wijzigingen op het huidige investeringsplan voldoen aan de criteria wettelijk en onoverkomelijk.

FINANCIËEL OVERZICHT

+ = voordelig

bedragen x € 1.000,-

- = nadelig

Omschrijving	2021 Saldo	2022 Saldo	2023 Saldo	2024 Saldo	2025 Saldo	Exogeen	Endogeen
Beginstand meerjarenbegroting 2021-2025	664	625	1280	2151	2151		
Begrotingswijzigingen							
Beginstand voor de voorjaarsnota	664	625	1280	2151	2151		
Mutaties voorjaarsnota:							
Programmaontwikkelingen (A)	-4.531	-3446	-3144	-2829	-2788		
<i>Programma Algemeen Bestuur en Organisatie</i>	-100	-35	-35	-35	-35		
Organisatieplan en strategie	-40						X
Live uitzenden raadsvergaderingen	-25						X
Accountantscontrole	-35	-35	-35	-35	-35	X	
<i>Programma Openbare Orde en Veiligheid</i>	-660	88	140	205	246		
Activiteiten Burgerparticipatie	-10	-10	-10	-10	-10		X
Ondermijning	pm	pm	pm	pm	pm		
Bijdrage Functioneel Leetjdsontslag	-650	98	150	215	256	X	
<i>Programma Verkeer en Vervoer</i>	-95	0	0	0	0		
Vorstschade wegen	-95					X	
Opknopbeurt Hoornbrug	-250					X	
Bijdrage MRDH Hoornbrug	250					X	
<i>Programma Economie en Werken</i>	0	0	0	0	0		
<i>Programma Onderwijs</i>	-515	-309	-309	-309	-309		
Tijdelijke huisvesting Parkrijk	20	20	20	20	20		X
Tijdelijke huisvesting Parkrijk	-20	-20	-20	-20	-20		X
Voormalige Snijdersschool	-31						X
Storting voorziening MJOP Welzijnsaccommodaties	-175						X
Schoolmaatschappelijk werk	36	36	36	36	36		X
de Ontdekkers	-67	-67	-67	-67	-67		X
Brede Regeling combinatiefunctie	-405	-405	-405	-405	-405		X
Kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie	127	127	127	127	127		X
<i>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</i>	-120	-247	-247	-247	-247		
Invoering subsidie taakstelling (raad 30 maart)		-579	-579	-579	-579		X
Categorie 1 t/m 3 subsidies		314	314	314	314		X
Bunkercomplex park Overvoorde	-18						X
Bunkercomplex park Overvoorde	18	18	18	18	18		X
Kerktoren Herenstraat	-90						X
MJOP Speeltuinwerk	-30						X
<i>Programma Sociaal Domein</i>	-2.251	-2.953	-2.703	-2.453	-2.453		
Inkomen	-244	-244	-244	-244	-244	X	
inkomen	244	244	244	244	244	X	
Minimabeleid	-11	-11	-11	-11	-11		X
Jeugd en Wmo	-4549	-4549	-4549	-4549	-4549	X	
Comensatie Rijk Jeugdzorg	2.000					X	
HUGO Gelden		1048	1048	1048	1048	X	
Maatregelen actieplan		250	500	750	750		X
Schoolmaatschappelijk werk	-36	-36	-36	-36	-36		X
De Ontdekkers	67	67	67	67	67		X
Brede Regeling combinatiefunctie	405	405	405	405	405		X
kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie	-127	-127	-127	-127	-127		X

<i>Programma Wonen en Leven</i>	-790	10	10	10	10		
Personeel Toezicht en handhaving Kabels en Leidingen	-66	-66	-66	-66	-66		X
Opbrengst Kabels en Leidingen	66	66	66	66	66		X
Onderhoud gras	-30	-30	-30	-30	-30		X
Sanering Elsenburgerbos	-200					X	
Laadpalen	-40	-40	-40	-40	-40		X
Laadpalen	40	40	40	40	40		X
Bijdrage Avalex	-330	-337	-369	-360	-339	X	
Verminderen restafval en betere nascheiding		337	369	360	339		X
Handhaving Reinigingsinspectie	40	40	40	40	40	X	
Bestemmingsplannen	344						X
Bestemmingsplannen	-344						X
Implementatie Omgevingswet	-270						X
<i>Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien (B)</i>	-8	89	89	89	89		
Volkstuinencomplex Eikelenburg	-24						X
Theehuis Laan Hofrust 2/4	-45						X
Voormalige brandweerkazerne	-28						X
Dividend BNG Bank	89	89	89	89	89	X	
<i>Paragraaf Bedrijfsvoering (C)</i>	1280	-140	-140	-140	-140		
Leer- en ontwikkeltraject	-40						X
Begrotingswijziging Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk	-180	-140	-140	-140	-140	X	
Vrijval kapitaallasten	1500						X
<i>Paragraaf Financiering (D)</i>	-150	-50	-50	0	0		
Rente	-150	-50	-50				
Totaal voorjaarsnota 2021 (A+ B + C + D)	-3.409	-3.547	-3.245	-2.880	-2.839		
Verwerking uitgangspunten Kadernota				1.700	1.700		
Totaalstand na voorjaarsnota 2021	-2.745	-2.922	-1.965	971	1.012		